

Patnáct let Spořilovských novin

Zdá se to neuvěřitelné, ale již patnáct let jsme s vámi. A přitom jste si Spořilovské noviny na webové adrese www.sporilov.info našli sami. A jsou mezi vámi nejenom čtenáři ze Spořilova, ale i z Michle, Chodovce, Chodova, Zahradního Města, ale i z mnohem vzdálenějších míst - i přes fakt, že nemáme téměř žádnou vlastní reklamu, žádné vlastní billboardy, inzerci v televizi nebo letáky ve schránkách.

Za uplynulá léta se Spořilovské noviny staly encyklopedií starého a nového Spořilova a jsou i přes různé těžkosti technického i čistě lidského rázu trvale aktualizovaným informačním zdrojem z této pražské čtvrti. I na základě vašich připomínek se je snažíme přehledně třídit do tematických rubrik. Těší nás jakékoliv reakce a diskuse, které jsou pro nás důkazem, že projekt obyvatele Spořilova zajímá, čtvrt' ve které žijí jim není lhostejná a mají ji rádi.

Vedle řady dobrovolníků a spolupracovníků nás v neposlední řadě těší i odezva místních podnikatelů a firem, kteří mají zájem se na stránkách prezentovat, a tím projekt Spořilovských novin podporují. Díky tomu může vyjít i jednou za čas tištěná podoba novin, kterou šíříme mezi svými přáteli a známými.

Věříme, že Spořilovské noviny zůstanou pro vás i nadále místem, kam rádi a pravidelně zavítáte a že i vy sami v budoucnu přispějete vlastním článkem, reportáží, fejetonem, anketou.

Tomáš Hromádka

•••

Deset let Sboru pro obnovu pomníku Hrdinům od Zborova

Mezi významná výročí letošního roku, která jsou spojená se Spořilovem bezesporu patří i deset let od vzniku Sboru pro obnovu pomníku Hrdinům od Zborova (2. 11. 2009).

Spolek vznikl na základě společného rozhodnutí a za přímé podpory vedení významných organizací na celostátní úrovni. Zakládajícími členy Sboru jsou zástupci Československé obce legionářské, České obce sokolské, Českého svazu bojovníků za svobodu, Masarykova demokratického hnutí a Asociace nositelů legionářských tradic ANLET.

Cílem spolku je obnovit na Spořilově pomník legionáře podle původního návrhu ruského legionáře, architekta kpt. Ing. Karla Babky, objeveného ve tvaru modelu sochy v Městském muzeu v Blansku. Spořilovský pomník Hrdinům od Zborova totiž odstranili nacisté za druhé světové války.

V průběhu uplynulých deseti let získal Sbor písemnou podporu představitelů státu i významných osobností politického a společenského života a za souhlasu představitelů Československé obce legionářské byk projekt obnovy zařazen do celostátního projektu Ministerstva obrany České republiky „LEGIE 100.“

Členům spolku se podařilo zpracovat projekt nového pomníku, uspořádat finanční sbírku na pomník, zhotovit model pomníku a vydat dvě publikace - Po stopách spořilovských legionářů a Vzpomínky na spořilovské sokolské divadlo. Členové spolku se pravidelně účastní pietních setkání a aktů k připomínkám významných výročí našeho státu. I přes dílčí úspěchy pomník ani žádná jiná připomínka existence pomníku na Roztylském náměstí není, členové spolku se však nevzdávají a mají v plánu další aktivity.

Tomáš Hromádka

Knihy jsou stále v prodeji!

Publikaci **Po stopách spořilovských legionářů** vydal Sbor pro obnovu pomníku Hrdinům od Zborova ve spolupráci se Spořilovskými novinami a vydavatelstvím Regionplus.

Můžete si ji zakoupit u členů Sboru pro obnovu pomníku Hrdinům od Zborova nebo v redakci Spořilovských novin. Zachycuje osudy 38 vojáků z první světové války – legionářů, kteří se účastnili bojů na frontách v Rusku, Francii a Itálii a jejich odkaz, který v Praze (v zahradní čtvrti Spořilově) po svém návratu z bojišť první světové války zanechali, mimo jiné ve formě pomníku Hrdinům od Zborova na Roztylském náměstí. Publikace je sborníkem textů vydaných k uvedené problematice v letech 2004 - 2015 ve Spořilovských novinách doplněných o množství dosud neznámých a nepublikovaných materiálů. Zahnuje navíc i popis snah organizací i jednotlivců o obnovu pomníku Hrdinům od Zborova v různých obdobích včetně diskuse. Publikace byla vydána s finanční podporou hlavního města Prahy, městské části Praha 4, Československé obce legionářské, České obce sokolské, Masarykova demokratického hnutí, řady drobných dárců a za podpory Českého statistického úřadu.

Publikaci **Vzpomínky na spořilovské sokolské divadlo** vydal Sbor pro obnovu pomníku Hrdinům od Zborova ve spolupráci se Spořilovskými novinami a vydavatelstvím Regionplus.

Můžete si ji zakoupit u členů Sboru pro obnovu pomníku Hrdinům od Zborova nebo v redakci Spořilovských novin. Kniha obsahuje dokumenty o bohaté činnosti spořilovských ochotníků, loutkářů a hudebníků v letech 1927 až 1955. Jejich aktivit se účastnily ve svém raném období i významné osobnosti české kulturní scény – např. herec divadla Semafor Jiří Suchý, herec Městských divadel pražských Viktor Maurer, herci Vínohradského divadla Marie Ptáková, Marie Brožová, Marie Bečvářová nebo členové činohry Národního divadla František Roland a Václav Zetřiranda.

Publikace je určena všem zájemcům o historii sokolského hnutí, ochotnického divadla a dějiny Prahy a byla vydána ve spolupráci se Sborem pro obnovu pomníku Hrdinům od Zborova, z. s. a s finanční podporou městské části Praha 4 a řady drobných dárců.

•••

Cena obou publikací je 250 Kč. Při zakoupení obou knih současně poskytuje redakce Spořilovských novin až do odvolání mimořádnou slevu a **obě knihy lze zakoupit za 300 Kč** (platí pouze pro osobní odběr v Praze-Modřanech, při zaslání poštou je připočítáváno poštovné a balné 100 Kč). Bližší informace rádi poskytneme na elektronické adrese noviny@sporilov.info nebo na tel. 777 944 684.

Po stopách SPORILOVSKÝCH LEGIONÁŘŮ

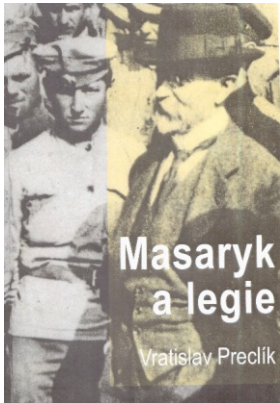
Vzpomínky NA SPORILOVSKÉ SOKOLSKÉ DIVADLO

O čem jsme psali ve Spořilovských novinách v uplynulém roce

- Slavnostní setkání občanů ke 100. výročí vzniku Československé republiky s vysazením pamětní lípy a odhalení pamětní desky 41. skautského střediska Inka (28. 10. 2018)
- Vadim Petrov získal státní vyznamenání
- Starostou Petr Stěpánek
- Satelit se zahradným jménem Magion
- Bruslení na Hamerském rybníku
- V průběhu roku jsme zveřejňovali pozvánky na zajímavé akce ZS Jižní, TJ Sokol Spořilov, ZUS Vadima Petrova, farního společenství při kostele sv. Anežky České, Náboženské obce Církve československé husitské na Spořilově, přednášky ve spořilovské knihovně, výstavy v sále Geofyzikálního ústavu AV ČR
- Při-spěvky čtenářů (stromořadí v Severní I, aktivity zlodějí na starém Spořilově, o úmrtí Ing. Stěpána Sixty, výlov Hamerského rybníka, nedopalky před gymnáziem, Spořilov - objíždná trasa, rozloučení s Olgou Růžičkovou, rozenou Sixtovou
- Informovali jsme o programu farmářských trhů na Roztylském náměstí
- Starosta Stěpánek byl odvolán, novou starostkou MČ Praha 4 je Irena Michalcová (ANO 2011)
- Dlouhodobě jsme se věnovali problematice dopravy v člancích Jany Růžičkové (situace na Hlavní třídě) a Jindřicha Vaňka (zastřešení Spořilovské)
- Na pietním aktu k výročí ukončení II. světové války vystoupil slovenský velvyslanec Peter Weiss
- Volby do Evropského parlamentu (na čtyřce zvítězila Koalice STAN, TOP 09 před Občanskou demokratickou stranou a Českou pirátskou stranou)
- Spořilovská knihovna byla uzavřena v průběhu letních prázdnin (příprava na zavedení technologie RFID do vypůjčovacího procesu)
- Garážový prodej na Spořilově
- Zažít město jinak na Spořilově (21. září)
- Uzemní studie okolí metra Roztyly
- Všechny články najdete na webu www.sporilov.info.

Masaryk a jeho živý odkaz dnešku

V roce 2019 vydalo Masarykovo demokratické hnutí jako svou výroční publikaci v edici Masarykovy knižnice „HLAS“ souhrnnou historickou knihu „MASARYK A LEGIE“, jejímž autorem je Doc. Ing. Vratislav Preclík, CSc., místopředseda Masarykova demokratického hnutí a Sboru pro obnovu pomníku Hrdinům od Zborova na Spořilově.

Kromě svého zaměstnání vysokoškolského učitele na Strojní fakultě Českého vysokého učení technického v Praze se celý život soustavně zabývá studiem českých a československých moderních dějin, zejména díla Tomáše Garrigue Masaryka, Edvarda Beneše a Milana Rastislava Štefánika. Zvláště se věnuje studiu dějin a odkazu československých legionářů a jejich podílu na vzniku svobodného a demokratického Československa. Krátce po sametové revoluci se stal jedním z zakladatelů občanského sdružení - Masarykova demokratického hnutí, v jehož čele stáli významné osobnosti veřejného života - Václav Havel, Alexander Dubček a Emil Ludvík. Vratislav Preclík vydal řadu odborných článků a přednášek z oboru historie, zejména První, velké světové války, o významu bojů československých legií pro vznik samostatného Československa a odkazu prvního prezidenta Osloboditele T.G. Masaryka pro současnost a budoucnost České republiky.

Kniha „Masaryk a legie“ shrnuje bohaté výsledky celoživotní badatelské činnosti jeho autora a odpovídá na otázku: „Kdo byli ti muži, kteří se zbrani v ruce bojovali pod vedením profesora pražské univerzity T.G. Masaryka za vznik Československé republiky a profili krev za svoji novou vlast?“ Kniha uvádí četné nové historické skutečnosti, na nichž spočívá i naše současná česká společnost.

Tomáš Garrigue Masaryk vystoupil na počátku první velké světové války 6. července 1915 k 500. výročí Mistra Jana Husa v Reformačním sále Univerzity v Ženevě s památným projevem s požadavkem rozčlenění Rakouska-Uherska a založení samostatného Československého státu. Hus, Žižka, Chelčický a Komenský jsou naším životním programem. K tomu dopomohlo vytvoření československých legií, zahraničního vojska ještě neexistující republiky, na němž se zejména v Rusku profesor Masaryk osobně výrazně podílel.

Bitva u Zborova znamenala velký průlom do strategie československých legií v Rusku. Bylo to první bojové nasazení československé brigády, ale také její slavné vítězství. Profesor T.G. Masaryk sledoval průběh bitvy z petrohradské redakce časopisu „Čechoslovák“ a na válečných vývěskách. V telegramech s podplukovníkem Konstantinem Mamontovem byl jako velitel československých jednotek náležitě oceněn v hlavním štábu ruské armády v Mogilevě generálem Alexejem Brusilovem. Právě Mamontov, když se seznámil s českými dějinami, zavedl deo ar-

Slavnostní křest knihy se konal 24. září 2019 na Novotného lávce. Autor knihy Vratislav Preclík (vlevo) s předsedou Masarykova demokratického hnutí Michaelem Halaškou.

mády husitské tradice jako tykání, oslovení „Bratře“, husitské názvy pěších střeleckých pluků a též husitské kalichy na náramenících. V dubnu 1917 vyhlásil První československou republiku a Masaryka jako jejího „diktátora“. Masaryk měl vyjimečné postavení jako málo z českých politiků vynikal celosvětovým rozhledem. Vedl náročná jednání s představiteli armády, ruské vlády a zprátených národů, zajížděl do zajateckých táborů, k legionářům a krajanům. Výsledek zborovské bitvy přesvědčil také předsedu ruské vlády Alexandra Fjodoroviče Kerenského. Od té doby se mohly legie rychle rozšiřovat. Masaryk 18. září 1917 vydává tuto výzvu k Čechům a Slovákům: „Vyzývám vás, bratři zajatci, abyste vstoupili do našeho československého vojska. Vstupte všichni!“ Krátce poté mohl oznámit „Křížová cesta budování československého korpusu (armádního sboru) je konečně skončena.“

Na ruském vyslanectví v Londýně požádal ruskou stranu, aby ruský generální štáb vydal frontovým velitelům příkaz, aby, uslyší-li smluvený signál a píseň „Hej Slované“, na přebíhající české vojáky nestříleli. Již v roce 1914 došlo k hromadnému dobrovolnému přechodu okolo 1500 českých vojáků na různých frontách do ruského zajetí. Současně začal Masaryk budovat tzv. Českou mafii, jejímž členem byl i starosta České obce sokolské Josef Scheiner, s nímž Masaryk projednával i financování zahraniční akce. Členy mafie byli Edvard Beneš, František Soukup, Josef Svatopluk Machar, Jan Herben a Emanuel Rádl. Všichni byli pod dohledem rakouské policie sprnu 1914 navázal Masaryk přes neutrální Holandsko osobní styk s Francouzy a Angličany. V prosinci 1914 se vydal po těžkém rozhodování do exilu, když v Praze zanechal svoji nemocnou manželku Charlottu Garrigue Masarykovou. Odjel do Itálie pod záminkou, že doprovází k léčení dceru Olgu. Vedení mafie předal svému nejbližšímu žákovi a příteli třicetiletému Edvardu Benešovi. Po vyzrazení začala policie Benešovy spolupracovníky, mezi nimi Alici Masarykovou a Hanu Benešovou, zatýkat. Ve vězení skončila redakce Masarykova časopisu ČAS, který byl úředně zastaven. Masaryk začal vyjednávat v zahraničí s významnými osobnostmi v Rusku, Francii, Itálii, Anglii a Spojených státech - o složité situaci v Rakousko-Uherském područí a informoval je o poslání své zahraniční mise s cílem získat pro svoji zem lepší budoucnost.

Po slavné Zborovské bitvě vybudoval Masaryk svou činnost v Rusku do konce roku 1917 více než padesátitisícovou armádu a získal stejný počet dobrovolníků, kteří byli v zajateckých spolcích zálohou pro další vstup do československých legií. Začátkem srpna provedl T.G. Masaryk přehlídku našeho vojska v Berezně, kde slavnostně přejmenoval první střelecký pluk na „Pluk mistra Jana Husi“ a vyjádřil tak dík legionářům za jejich hrdinství v boji za pravdu a spravedlnost. Pozdější úspěchy legií v bojích u Tarnopolu, Bachmače a na Sibiři dovedl TGM obratně využít při úspěšném jednání ve Spojených státech amerických s prezidentem Thomasem Woodrowem Wilsonem o založení samostatného československého státu. Když Masaryk vyhlášoval Washingtonskou deklaraci a Beneš exilovou Zátimní vládu ve složení Masaryk, Beneš, Štefánik, nastupovali naši vojáci k nejrudšímu bojům. V této rozhodující době pro náš domácí a zahraniční odboj byli naši vojáci nasazeni na západní francouzské frontě proti německým silám a naše jednotky úspěšně zasáhly do bojů na italské frontě. Právě 28. října se podařilo prolomit rakouské pozice. Svou misi u legií nastoupil generál Milan Rastislav Štefánik z popudu francouzské vlády a francouzského velení československých legií. V polovině listopadu 1918 spolu s vrchním velitelem legií Maurice Janinem přijel do Vladivostoku již jako nový ministr nové republiky, aby zjistil stav více než sedmdesátitisícového armádního sboru a vyřešil tamní tíživou situaci. Dovedl se o legionáře dobře postarat a na jeho popud vyplul první transport - italská loď ROMA se zraněnými, nemocnými a invalidními legionáři do vlasti. V Praze již působila nová vláda československá a Štefánik proto zrušil organizaci sněmu legionářů ve Vladivostoku. Dlouhá doba pobytu legionářů se projevila v mohutném hnutí a snahu co nejdříve opustit Sibiř.

Do Prahy byl odeslán Masarykovi zajímavý telegram, vystihující těžké poměry v řadách legionářů: „Československá armáda na Sibiři prosí o pomoc. Není armády, která by na horké ruské půdě vydržela tak dlouho, aniž by se roztavila. Armáda strádá fyzicky i mravně. Vojsko, bez ohledu politického a třídního přesvědčení, je zachváčeno touhou po domově. Slyšelo dosud sliby. Konce nevidět. Nervy vojska hrozí prasknutím. Stržením armády do třídního a politického boje rozkládá se tato třídní a politická. Podrobnosti sdělíme delegaci z vlasti.“

Štefánik podrobně informuje Masaryka o vážném stavu legií na Sibiři. Před návratem do Paříže jmenoval Zvláštní sbor pro Rusko, který ho měl jako ministra zastupovat. Členy byli legionáři Bohdan Pavlů, Rudolf Medek, dr. Suchý a velitel legionářského korpusu generál Jan Srovy. Po návratu do Prahy získává Štefánik 14. listopadu 1918 křeslo ministra vojenství, pod něhož spadalo též zahraniční legionářské vojsko. Na cestě z Itálie 4. května 1919 se jeho letoun, který osobně řídil, zřítíl a posádka zahynula. Generál Milan Rastislav Štefánik byl s vojenskými počtami pochován v mohyle na Bradle. Živým odkazem T.G.M. dnešku je jeho život a dílo. Boj za pravdu a spravedlnost ve

smyslu Husově doplnil Havlíčkovým heslem „Nikoliv dnes za pravdu umírat, ale žít a pracovat!“ „Nesmíme před starostmi světa utíkat, svět musíme překonávat. Nebát se politiky, nekrást hospodářsky!“ Masaryk se nebál nejen v Moskvě, Petrohradě a Kyjevě, chodil odvážně po bolševiky ostřelovaných ulicích. Vážil si americké a švýcarské demokracie a pro tu naši stanovil jasná pravidla: „Humanita, toť náš program.“

Význam Preclíkova díla spočívá v jeho širokých odborných znalostech, ve výjimečné schopnosti studovat a hodnotit události českých národních dějin a publikovat nově dosažené výsledky na veřejnosti. Kniha „Masaryk a legie“ přispívá ke zvýšení kulturního a historického povědomí našeho národa a k rozvoji zdravého vlastenectví. Preclíková pozoruhodná kniha vychází symbolicky v předvečer 28.října, kdy slavíme vznik naší svobodné a demokratické republiky.

Vladimír Prchlík

Vzpomínka na sametovou revoluci

Velmi dobře si pamatuji na události okolo 17. listopadu 1989, který se stal rozhodujícím počátkem obratu společenských poměrů v naší vlasti. V ten den panovala nejenom v hlavním městě Praze, avšak po celé zemi napjatá, přitom radostná nálada plná naděje a očekávání. Tato velkolepá dějinná událost, označovaná tradičně za sametovou nebo něžnou revoluci, se započala v souvislosti se svoláním pietního shromáždění studentů Karlovy univerzity u vysokoškolských kolejí na pražském Albertově k uctění památky obětí nacistického běsnění v roce 1939 studenta - hrdiny Jana Opletala.

Na 17. listopad 1989 si pamatuji velmi dobře. Náš syn Vladimír pobýval právě v nemocnici Na Slupi. Z jeho nemocničního pokoje jsme s napětím sledovali neobyčejně divadlo pod námi. Okolo šestnácté hodiny zaznívá studentský chorál „Gaudeamus igitur, juvenes dum sumus“, zpívaný zástupy nadšených studentů a přihlížejících občanů. Celé prostranství v areálu lékařské fakulty je plné, schody z Kateřinské ulice se proměnily v tribunu. Nikdo z nás tehdy netušil, že půjde o datum, které vstoupí do československých dějin.

Moje živá vzpomínka na události listopadových dnů zahrnuje velmi často opakovanou příhodu, kdy se v zástupech demonstrantů na Václavském náměstí a na Letné uskutečnila neuvěřitelná setkání přátel po letech. Tak jsem například před nakladatelstvím Melantrich potkal mezi desetitisíci neznámých lidí po dlouhých letech, které uplynuly od studií na elektrotechnické fakultě pražské techniky, mého výborného kolegu Jiřího Nováka ze Strešovic. V několika větách náhodného rozhovoru jsme si připomněli naše dlouholeté, do té doby ale nám oběma skryté sokolství. A po několika letech díky obnově činnosti Československé obce sokolské jsme již společně s nadšením a obětavostí nacvičovali a v roce 1994 oba vystoupili na sletovém sokolském stadionu na Strahově na hromadném vystoupení mužů na XII. Všesokolském sletu, prvním po listopadové revoluci.

Vladimír Prchlík

A jak jste události před třiceti lety prožívali vy? Napište nám na noviny@sporilov.info

Založení Občanského fóra na Spořilově

Za uplynulých třicet let od sametové revoluce v listopadu 1989 prodělala naše země dříve nepředstavitelné změny ve všech oblastech veřejného i soukromého života. Po roce 1989 díky tehdejšímu vůdčím osobnostem kolem Václava Havla a studentům u nás opět po dlouhých čtyřiceti letech zvítězila svoboda a demokracie.

Nejzazší moje vzpomínky na to, jak jsme zakládali Občanské fórum na Spořilově, sahají do předvánočních dní roku 1989. Po léta jsme se důvěrně znali jako sousedé, členové sokolských rodin či rodičové dětí z naší základní školy na Spořilově a setkávali se se svými rodinami na spořilovských ulicích, v obchodech či na náměstí. Nyní jsme uposlechli výzvu Koordinačního centra OF, sídlícího v pražském Spalíčku, abychom zakládali místní sdružení, složená ze všech demokraticky smýšlejících občanů. Chtěli jsme podpořit naše občany, kteří projevíli velkou aktivitu v úsilí zlepšit věci veřejné.

Rád bych se zmínil o počátcích Občanského fóra na Spořilově podle záznamu z magnetofonové nahrávky:

„Sešli jsme se poprvé 18. prosince 1989, tedy měsíc a jeden den po začátku sametové revoluce, abychom našim občanům, kteří projevovali velkou aktivitu, pomohli v úsilí zlepšit věci veřejné. Ustavili jsme první malou skupinu těch, kteří se sešli k plnění některých úkolů, které na nás občané požadovali:

- Ve spořilovské Základní škole Jižní IV jsme měli určité problémy s postojí soudružky ředitelky, která po dobu jednoho měsíce po revoluci nechtěla umožnit ani pedagogům ani žákům zorganizovat školní sběr surovin a jeho výtěžek věnovat na podporu studentům.

- Byly problémy s výměnou stávajících zástupců Spořilova na Národním výboru Prahy 4 a v občanských výborech. Na veřejných schůzích se občané dotazovali, jak se „jejich“ poslanci chovají, a jak si chtějí počínat dál. Byli sice zvoleni, ale nebyli vidět žádné výsledky jejich činnosti. Vybrali jsme několik kandidátů z řad občanů, kteří byli za OF navrženi a poté zvoleni do orgánů městské části Prahy 4 a do Národního výboru hlavního města Prahy.

- Spořilov jako samostatná uzavřená obec ležící na okraji hlavního města Prahy letos slaví svoji bohatou šedesátiletou historii. V budoucnosti by měla mít svoji samosprávu. Její občané jsou toho názoru, že by měli mít právo rozhodovat sami o sobě a o věcech veřejných. Požadují obnovení služeb, které byly po únoru 1948 zrušeny nebo převedeny na nové spořilovské sídliště. Proto se ustavily občanské komise výstavby, životního prostředí a obchodu a služeb.

- Vyzvali jsme občany Spořilova, aby svými náměty byli nápomocni stanovit obchody a služby, které nejvíce postrádají. Jsou to zejména obchody s potravinami - mlékárna, řeznictví a pekařství a pošta.

- Požádali jsme Národní výbor, aby nepřiděloval nebytové prostory a fond obchodů a služeb na Starém Spořilově zájemcům mimo Spořilov.

- Pavilon družstva VČELA postupně chátrá a často se tam mění vedení. OF má zájem, aby Včela jako jediný obchod na Starém Spořilově dále fungovala pro nákupy starších občanů, a to i v sobotu.

- Schody do katolického kostela blahoslavené Anežky České byly dlouhou dobu ve zchátralém stavu. Patří podniku Sady, lesy, zahradnictví hlavního města Prahy, který opravu dlouho odkládá. OF zjistilo, že na rok 1990 jsou schody v plánu, ale že oprava bude o rok odložena. Letos Praha přivítá papeže Jana Pavla II., který možná navštíví kostel blahoslavené Anežky České na Spořilově, a je potřeba opravu ihned provést.

- Po dlouhé době nesvobody a zákazu připomínat dílo a odkaz Tomáše Garrigue Masaryka oslavíme ve spořilovské sokolovně důstojně 140. výročí narozenin tohoto velikána a zakladatele československé státnosti.

Hlavním úkolem OF byla příprava občanů na první svobodné volby po dlouhých čtyřiceti letech. Kandidátem do Zastupitelstva Ústředního národního výboru hl.m. Prahy se stal Miroslav Třeška. Stal se našim nejvyšším úředníkem za OF Spořilov. Do obecního zastupitelstva Obvodního národního výboru Prahy 4 jsme delegovali za spořilovskou OF MUDr. Jiřího Kreisringera, MUDr. Danu Skopkovou a Ing. Václava Peška. Jejich volba proběhla dne 25. listopadu 1990. Kandidátka OF doslala šťastné číslo „7“ a volby vyhrála. Volební účast byla devadesátá a půl procentní a ze tří tisíc osmi set voličů hlasovalo pro OF 65 %, komunisté získali 9,2 %. Na podzim se volilo do Obvodních národních výborů a Spořilov byl rozdělen do pěti volebních obvodů. Do zastupitelského sboru na nušelskou radnici byli zvoleni MUDr. Jiří Kreisinger, MUDr. Dana Skopková a Ing. Václav Pešek a do Ústředního národního výboru hl.m. Prahy Miroslav Třeška.

Místem spontánního setkávání několika prvních nadšenců - občanů, většinou nestraníků, byla spořilovská vilka Jaroslava a Jany Mužíkových na Hlavní třídě. Tam jsme se scházeli téměř denně v podvečer k prvním vzrušeným debatám o tom, co dál konat v tak rozbourěné přítom tak nadějami naplněné době.

Neustále čerstvé zprávy a hlášení přinášely celostátní rozhlas či televize, jiné informace získávali naši „zpravodajci“ z obvodu či přímo z KC OF. Posedávali jsme při tom se šálky s čajem či kávou na kolenu na točitém schodišti malého spořilovského domečku tzv. „halového“ typu, často v počtu až dvaceti osob. Byli jsme plni nadšení z rychlého vývoje celkové politické situace, kdy jednotlivé události se na nás vylily přímo proudem. Tam jsme dostávali též různé pokyny a úkoly, jak postupně připravit celou naši společnost na svobodné volby. To byl prvotní a hlavní cíl, který sledoval od samého začátku sametové revoluce Václav Havel a jeho spolupracovníci v OF, a na Slovensku občané v obdobně nově vzniklém občanském hnutí, organizaci „Veřejnost proti násilí“ - VPN.

Druhým místem našich schůzek byl domeček Mirka Třešky v Jihozápadní IV. Tam jsme často besedovali o přípravách setkání s občany a o jejich programu. V té době bylo hlavní snahou soustředít pod hlavičkou OF všechny různé názorové proudy obyvatelstva, známé osobnosti a nestraníky s dobrou minulostí včetně členů politických stran tzv. Národní fronty (socialisté a lidovci), avšak bez komunistů. Zvláště obtížné pro nás bylo získat spojení na členy stran tzv. Národní fronty, t.j. národní socialisty a lidovce, kteří měli na Spořilově jenom malý, nám neznámý výbor či stranickou skupinu.

Obyvatelé Spořilova byli podobně jako všichni v naší zemi velmi zvědaví a většinou i netrpěliví a očekávali rychlé změny ve společnosti. Tehdejší doba však trpěla nedostatkem ověřených, pravdivých a zejména hodnověrných informací o současné situaci nejenom v OF a VPN (Veřejnosti proti násilí) na Slovensku, avšak i v celé zemi. Společná shromáždění OF pro spořilovskou veřejnost se konala většinou v zasedacím sále Geofyzikálního ústavu ČSAV, postaveného komunistickým režimem bez náhrady na pozemku letního cvičiště spořilovského Sokola. Hosté z územních složek OF přednesli nejprve zprávy o aktuálních událostech, poté následovala živá diskuse s občany o dalším postupu přechodu demokratické společnosti od totalitního systému vedení státu k demokracii.

Lidé všech generací byli z vývoje událostí nadšení, usmívali se na sebe a srdečně se zdravili. Hrdě se hlásili ke spolupráci a nabízeli výboru OF na Spořilově nejrůznější pomoc. Vyjadřovali nadšeně odhodlání učinit dobrovolně něco potřebného pro tuto novou, občanskou společnost. Z vyšších složek OF jako delegáti pro Spořilov přicházeli na naše shromáždění Martin Bursík, Bedřich Moldan, oba pozdější ministři životního prostředí ČR, a mladý redaktor CST Petr Studenovský, který přinášel na shromáždění ty nejnovější informace z KC OF, zejména o dra-

matické dění v Československé televizi. Pracovník Československé televize Ing. Radko Mach, vnuk známého spořilovského architekta Stanislava Režného spolupracoval v době sametové revoluce s Občanským fórem na Spořilově. Zbytky aparatury, co s ní po šest let ozvučoval koncerty Hany Hegerové, několikrát použil k ozvučení mítinků OF při veřejných shromážděních občanů na Roztylském náměstí. Na půdě Československé televize tehdy organizoval známé „garáže“ jako otevřená setkání k výměně názorů svobodných občanů. Později se stal předsedou stávkového výboru Československé televize a působil v její rehabilitační komisi.

Získat pravdivé informace z ústředí OF bylo zvláště důležité hlavně v období příprav na první svobodné a demokratické volby v našem státě po dlouhých čtyřiceti čtyřech letech od roku 1946. Zvědavých dotazů na zástupce z vyšších míst OF stále přibývalo a proto shromáždění občanů nadšených z vývoje událostí a dychtivých po dalších informacích často nebrala konce.

Někdy jsme z přeplněného sálu Geofyzikálního ústavu odcházeli plni nadšení z nadějných vývoje ve společnosti hodně pozdě po dvaadvacáté hodině! Shromáždění jsme tradičně zakončovali národními písněmi se vzpomínkou na prvního prezidenta Osvoboditele T.G.Masaryka - Ach synku, synku! a Teče voda, teče.

Na závěr každého shromáždění OF zazněla československá státní hymna, zpívána hrdě a vždy všemi účastníky.

Jindy jsme se scházeli na veřejných shromážděních se spořilovskými občany. První veřejná schůze OF se konala dne 18.ledna 1990 v sokolovně. Přišlo asi 250 lidí, byly založeny místní výbory, informační bulletin a získáno agitační středisko v knihovně pod Roztylským náměstím. O dva dny později občané navrhli na veřejném shromáždění výměnu spořilovských zástupců na Obvodním národním výboru Prahy 4 a na Ústředním národním výboru hl.m. Prahy. V únoru vznikly komise pro výstavbu, životní prostředí, dopravu, kulturu, propagaci, organizaci a právo. Jejich práce začala sběrem informací a námětů od občanů a jejich návrhů na společné řešení problémů Spořilova.

Nadešel čas, kdy si budeme řešit svoje problémy sami.

Vladimír Prchlík

•••

Jak jsme obnovili TJ Sokol Praha - Spořilov, Roztyly

Záhy po sametové revoluci v listopadu 1989 obnovila opět svoji činnost díky nesmírnému nadšení všeho členstva a přípravného výboru též spořilovská tělocvičná jednota SOKOL. V jeho čele stál starosta bratr MUDr.Václav Kulhánek a jako členové bratři Zdeněk Keist, Miloš Kubiček, Vladimír Prchlík a Jiří Rezek, a sestry Jaroslava Jiráková, Marie Kulháňková, Věra Růžičková a další. V únoru 1990 se konaly po čtyřiceti letech nesvobody a zákazu Sokola první svobodné sokolské šibřinky. Jejich ráz zněl „Dva tisíce slov“. Sokolovna jásala a tancila z nabyté svobody a přetékala nadšením účastníků ze Spořilova i z okolí.

Obnovená Tělocvičná jednota Sokol Praha - Spořilov, Roztyly s Občanským fórem a se Základní školou Jižní IV uspořádaly dne 7. března 1990 slavnostní akademii ke 140. výročí narození prezidenta Osvoboditele Tomáše Garrigue Masaryka. Která se stala významnou celospolečenskou a kulturní událostí Spořilova.

Připomeňme si tento památný večer, uspořádaný ve zcela zaplněné sokolovně, s dnes již historickými jmény předních umělců - členů Národního divadla v Praze, kteří nezištně přispěli k vysoké úrovni večera. V pořadu vystoupil jako host mistr Karel Berman, který za vlastního klavírního doprovodu zapěl Dvořákovy Biblické písně. Učinkovala celá řada spořilovských umělců: mluveným slovem přispěl mistr Boris Rösner ukázkami z Čapkovy knihy „Hovory s TGM“. šanzoniérka Alena Havlíčková za klavírního doprovodu Milana Jíry zazpívala vlastenecké písně Karla Hašlera, Lukáš Dobrodinský přednesl na harfu Smetanovu symfonickou báseň „Vltava“. S národními písněmi vystoupil pod vedením učitelky, sokolky sestry Vlasty Slavičkové dětský pěvecký sbor Základní školy Jižní IV, který zazpíval Masarykovy oblíbené národní písně „Ach synku, synku“ a „Teče voda, teče“. Mnozí diváci se s nadšením ke zpěvu dětí přidali. Smetanovy skladby přednesli členové Spořilovského sokolského kvarteta - profesorka Marie Purgerová, Václav Cimr, Miroslav Novotný, Vladimír Prchlík a Jiří Valášek. Pořadem provázela a ukázky z děl TGM četl spořilovský redaktor Československého rozhlasu Vladimír Fišer, známý hlášením tragických událostí napadení Československa vojsky Varšavské smlouvy v historické noci dne 21.srpna 1968.

Na závěr akademie přečetl pozdravný příspěvek s omluvou, který zaslal slavnostnímu shromáždění známý spořilovský spisovatel Adolf Branald, který tehdy pobýval s vážnou chorobou v Thomayerově nemocnici v Krči.

Slavnostní večer, konaný krátce po obnovení činnosti Sokola na Spořilově, vyzněl jako společné, nadšené vyjádření díky všech přítomných občanů bez rozdílu politického přesvědčení nebo náboženského vyznání za nově získanou svobodu a demokracii. Byla to živá vzpomínka na muže, který se zasloužil celoživotním dílem o vznik a rozkvet demokratického a svobodného státu, prezidenta Osvoboditele Československé republiky - Tomáše Garrigue Masaryka.

Den poté, 8. března 1990 oficiálně obnovila svoji činnost Československá obec sokolská.

Touto vzpomínkou budiž vzdán hold a dík všem spořilovským sokolům všech generací a jejich rodinám za jejich nadšení, vytrvalost, odvahu, hrdinství, svornost, bratrství a lásku k Sokolu a k naší vlasti! Sokol na Spořilově po sametové revoluci v listopadu 1989 znovu vzlétl do nové budoucnosti. Jeho výboru se podařilo plně obnovit tělocvičnou, sportovní, kulturní i společenskou činnost na Spořilově. Spořilovské tělocvičné jednotě do dalších let přejme mnoho zdaru!

Vladimír Prchlík

Spořilovské noviny 1/2019

Vydáno pro interní potřebu
Sboru pro obnovu pomníku Hrdinům od Zborova.

Kontaktní adresa redakce:
Mgr. Tomáš Hromádka, Rakovského 3162/8,
143 00 Praha 4, tel. 777 944 684, IČ: 03582205,
e-mail: noviny@sporilov.info.

Toto číslo vyšlo na Spořilově dne 10. 11. 2019.

Spořilovské noviny jsou internetovým projektem. Na internetové adrese www.sporilov.info jsou od roku 2004 zveřejňovány informace o spořilovském dění, články o historii a významných osobnostech Spořilova. Články vyjadřují názory autorů a jsou majetkem redakce a vlastníků autorských práv.